

نهایی دوازدهم جمع

ادبیات دوازدهم

بررسی سوالات نهایی 1402 قسمت اول

سوال: کدام معنی از واژه «سامان» در مصراع «با جان بودن به عشق در سامان نیست» **برنمی آید؟**

- (الف) امکان (ب) درخور (پ) مصلحت (ت) میسر

العربية
الرياضية
العلوم
الهندسة
الفيزياء
الكيمياء
البيولوجيا
الاجتماعيات
التاريخ
الجغرافيا
اللغات
الفنون
الرياضيات
العلوم
الهندسة
الفيزياء
الكيمياء
البيولوجيا
الاجتماعيات
التاريخ
الجغرافيا
اللغات
الفنون

سوال: معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

(الف) باز زین و برگ را بر گرده **کهرها** و کردندها نهادند.

پاسخ: اسب یا استری که به رنگ سرخ تیره است.

✓ باره = اسب

الکحیت

الکحمر

الکمر

الحد

البلق

الجب

العربية

سوال: معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

(ب) من بیم آن داشتم که مورد **عتاب** معلّم واقع گردم.

پاسخ: سرزنش، ملامت، تندی

العربية
الرياضيات
العلوم
التاريخ
الفن
اللغة الإنجليزية

سوال: معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

پ) ز یزدان دان، نه از ارکان، که کوتاه‌دیدگی باشد که خطی کز خرد خیزد، تو آن را از **بنان** بینی

پاسخ: سرانگشت

فقه
ف (x)
2
DNA
+ / -
A
العربية

سوال: با توجه به متن زیر، شکل درست واژه‌ای را که املاي آن **غلط** است، بنویسید.

«[معلم] لباسی را که جز در روز توزیع جوایز یا در هنگامی که بازرسی به مدرسه می‌آمد نمی‌پوشید، بر تن کرده بود. گذشته از آن، تمام اتاق درس را ابهت و شکوهی که مخصوص مواقع رسمی است، فراگرفته بود اما آنچه بیشتر **مایع** شگفتی من گشت، آن بود که بر روی نیمکت‌هایی که در مواقع عادی خالی بود، جماعتی از مردان دهکده دیدم که نشسته بودند.»

پاسخ: مایه

العربية
الرياضية
العلوم
التاريخ
الفن
الاجتماعيات
الرياضيات
العلوم
التاريخ
الفن
الاجتماعيات

سوال: کدام یک از ابیات زیر، فاقد غلط املائی است؟

(الف) ✓ چو او را بدیدند برخاست غو که آمد ز آتش برون شاه نو

(ب) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی نتوان شبح تو گفتن که تو در وهم نیایی

ب

العربية
2021/11/11

سوال: از میان واژگان زیر، املاي کدام واژه، به هر دو شکل صحيح است؟
«اتراق / اطراق»، «جناق / جناغ»، «حتّاکی / هتّاکی»، «حمایل / همایل».

العربية
الرياضية
العلوم
الاجتماعية
الفنون
الرياضيات
العلوم
الاجتماعية
الفنون

سوال: در هر یک از جمله‌های زیر، املاي درست را از داخل کمانک برگزینید.

(الف) پس از او عموی بزرگم برجسته‌ترین شاگرد (حوزه / حوضه) ادیب بزرگ بود.

(ب) از مکاید فعلش به جهان برفتند و از کربت جورش راه (غربت / قربت) گرفتند.

(پ) قدری برای به‌جا آمدن احوال و تسکین (قلیان / غلیان) درونی در حیاط قدم زدم.

الف
ب
پ
العربية

سوال: در کدام گزینه «حذف به قرینه معنایی» صورت پذیرفته است؟

الف) ^{حمارا} عشق من، ^{ماتوهتم} خنده تو / در تاریک ترین لحظه ها می شکفد.

ب) پادشه را کرم **باید** تا بر او گرد آیند و رحمت ^{باید = قریه لعلی} تا در پناه دولتش ایمن نشینند.

پ) گر آتشِ دل نهفته داری سوزد جانت، به جانت سوگند **[می خورم]**

ت) گفت: «نزدیک است والی را سرای؛ آنجا شویم» گفت: «والی از کجا در خانه

خمار نیست؟»

[معلوم است]

العربية

سوال: زمان و نوع فعل «نخستین جمله» در همه عبارات زیر، به جز عبارت

..... یکسان است.

ماضی مستمر

(الف) داشتم می گفتم آن شب نیز / سورت سرمای دی بیدادها می کرد.

ماضی مستمر

(ب) در باب مسئله معهود، خاطر م داشت کم کم به کلی آسوده می شد.

ماضی ساده ماضی التمام

(پ) با تمام نیرویی که داشت می دوید. هر از گاهی صدای تیر یا انفجاری او را به خود می آورد.

(ت) کار داشت به دلخواه انجام می یافت که ناگهان از دهنم در رفت که آخر آقایان،

ماضی مستمر

حیف نیست از چنین غازی گذشت؟

عربی
الف
ب
پ
ت
حیف نیست از چنین غازی گذشت؟

سوال: در بیت زیر، چند «مفعول» وجود دارد؟

مفعول مفعول
بگفت: انده خرنند و جان فروشند»

«بگفت: آنجا به صنعت در چه کوشند؟»

پاسخ: چهار مفعول «انده»

مفعول «انده»

العربية

سوال: ضمیر پیوسته، در کدام مصراع، «وابسته وابسته» است؟

«بعد چندی که گشودش چشم»
 مصراع الیه

رخش خود را دید

بس که خونش رفته بود از تن

بس که زهر زخم‌ها کایش **رهر زخم‌ها بس**

گویی از تن حس و هوشش رفته بود و داشت می‌خوابید»

مصراع الیه

مصراع

مصراع الیه مصراع الیه

صفت مصراع الیه

صفت صفت

صفت صفت

الله مصراع الیه
 مصراع الیه

بس

العربية

سوال: در بیت «به دستور فرمود تا ساروان / هیون آرد از دشت صد کاروان»: ^{حسه} ^{مربوطه سار}

واسته (سرو)

الف) کدام واژه در جایگاه «ممیز» است؟

ب) جمله «پیرو» یا «وابسته» را مشخص کنید.

پاسخ:

الف) کاروان

ب) تا ساروان هیون آرد از دشت صد کاروان

سوال: در متنِ «کلمهٔ استاد را به پیشنهاد ایشان اختیار کردم اما خوش ندارم زیاد استعمال کنم. همهٔ حضار یک‌صدا تصدیق کردند که تخلصی بس بجاست و سزاوار ایشان است.»

الف) نوع وابستهٔ وابسته را بنویسید.
پاسخ:

الف) قید صفت

کلمهٔ
تخلصی بس بجاست

العربية

سوال: در متنِ «کلمهٔ استاد را به پیشنهاد ایشان اختیار کردم اما خوش ندارم زیاد استعمال کنم. همهٔ حضار یک‌صدا تصدیق کردند که تَخَلُّصی بس بجاست و سزاوار ایشان است.»

(ب) نمودار پیکانی آن را رسم کنید.
پاسخ:

(ب) تَخَلُّصی بس بجا

العربية

سوال: با توجه به بیت‌های زیر، درستی یا نادرستی هریک از موارد داده شده را تعیین کنید.

شیرسترزه ارغند

ای مادر سرسپید، بشنو این پند سیاه‌بخت فرزند

بگرای چو ازدهای گرزه بخروش چو شرزه شیر ارغند

(الف) در گروه اسمی «شرزه شیر^ه ارغند» واژه «شیر» هسته است. درست نادرست

(ب) ترکیب «مادر سرسپید» وصفی و ترکیب «سیاه‌بخت فرزند» اضافی است. درست نادرست

هر ریز سیاه‌کت

درست نادرست

سوال: در عبارت «چون برسیدم بوی گل چنان مست کرد که دامنم از دست برفت»: الف جمله «پایه» یا «هسته» را مشخص کنید.

حرف ربط چون سار هسته
والیه والیه

ب) نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را، به ترتیب، بنویسید.

پاسخ: س را
الف بوی گل چنان مست کرد.

ب) م : مفعول مست : مسند

العربية

سوال: در سروده «تَهْمَتَن، گَرْدِ سَجَسْتَانِ ^{سَل} / کوه کوهان، مرد مردستان / رستم
دستان / در تگ تاریک ژرف چاه پهناور / کشته هر سو بر کف و دیواره‌هایش نیزه
و خنجر ... / در بُن این چاه آبش زهر شمشیر و سِنان، گم بود»:

الف) نوع نخستین نقش تبعی را بنویسید.

پاسخ: بدل

۱- معطوف

۲- بدل

۳- تکرار

العربية
الرياضية
العلوم
الاجتماعية
الفنون
الرياضيات
العلوم
الاجتماعية
الفنون

سوال: در سروده «تهمتن، گرد سجستانی / کوه کوهان، مرد مردستان / رستم
 دستان / در تگ تاریک ژرف چاه پهناور / کشته هر سو بر کف و دیواره‌هایش نیزه
 و خنجر ... / در بُن این چاه آبش زهر شمشیر و سِنان، گم بود»:
ب) «و» در جمله پایانی، حرف عطف است یا ربط؟

پاسخ: عطف

العربية
 ٢٠٢١
 ٢٠٢٠
 ٢٠١٩
 ٢٠١٨
 ٢٠١٧
 ٢٠١٦
 ٢٠١٥
 ٢٠١٤
 ٢٠١٣
 ٢٠١٢
 ٢٠١١
 ٢٠١٠
 ٢٠٠٩
 ٢٠٠٨
 ٢٠٠٧
 ٢٠٠٦
 ٢٠٠٥
 ٢٠٠٤
 ٢٠٠٣
 ٢٠٠٢
 ٢٠٠١
 ٢٠٠٠
 ١٩٩٩
 ١٩٩٨
 ١٩٩٧
 ١٩٩٦
 ١٩٩٥
 ١٩٩٤
 ١٩٩٣
 ١٩٩٢
 ١٩٩١
 ١٩٩٠
 ١٩٨٩
 ١٩٨٨
 ١٩٨٧
 ١٩٨٦
 ١٩٨٥
 ١٩٨٤
 ١٩٨٣
 ١٩٨٢
 ١٩٨١
 ١٩٨٠
 ١٩٧٩
 ١٩٧٨
 ١٩٧٧
 ١٩٧٦
 ١٩٧٥
 ١٩٧٤
 ١٩٧٣
 ١٩٧٢
 ١٩٧١
 ١٩٧٠
 ١٩٦٩
 ١٩٦٨
 ١٩٦٧
 ١٩٦٦
 ١٩٦٥
 ١٩٦٤
 ١٩٦٣
 ١٩٦٢
 ١٩٦١
 ١٩٦٠
 ١٩٥٩
 ١٩٥٨
 ١٩٥٧
 ١٩٥٦
 ١٩٥٥
 ١٩٥٤
 ١٩٥٣
 ١٩٥٢
 ١٩٥١
 ١٩٥٠
 ١٩٤٩
 ١٩٤٨
 ١٩٤٧
 ١٩٤٦
 ١٩٤٥
 ١٩٤٤
 ١٩٤٣
 ١٩٤٢
 ١٩٤١
 ١٩٤٠
 ١٩٣٩
 ١٩٣٨
 ١٩٣٧
 ١٩٣٦
 ١٩٣٥
 ١٩٣٤
 ١٩٣٣
 ١٩٣٢
 ١٩٣١
 ١٩٣٠
 ١٩٢٩
 ١٩٢٨
 ١٩٢٧
 ١٩٢٦
 ١٩٢٥
 ١٩٢٤
 ١٩٢٣
 ١٩٢٢
 ١٩٢١
 ١٩٢٠
 ١٩١٩
 ١٩١٨
 ١٩١٧
 ١٩١٦
 ١٩١٥
 ١٩١٤
 ١٩١٣
 ١٩١٢
 ١٩١١
 ١٩١٠
 ١٩٠٩
 ١٩٠٨
 ١٩٠٧
 ١٩٠٦
 ١٩٠٥
 ١٩٠٤
 ١٩٠٣
 ١٩٠٢
 ١٩٠١
 ١٩٠٠

سوال: در عبارات زیر، جاهای خالی را، به درستی، پر کنید.

(الف) کتاب «بینویان» اثر **ویکتور هوگو** است.

(ب) کتاب **سندبادنامه** نوشته «ظهیری سمرقندی» است.

العربية
الرياضية
العلوم
الاجتماعية
الفنون
الرياضيات
العلوم
الاجتماعية
الفنون

سوال: نام آفرینندگانِ آثاری را که نویسندۀ آنها نادرست ذکر شده، بنویسید.

«بخارای من، ایل من: محمد بهمن بیگی / تذکره‌الاولیا: عطار /

تمهیدات: شهاب‌الدین سهروردی / قصه شیرین فرهاد: نظامی»

پاسخ:

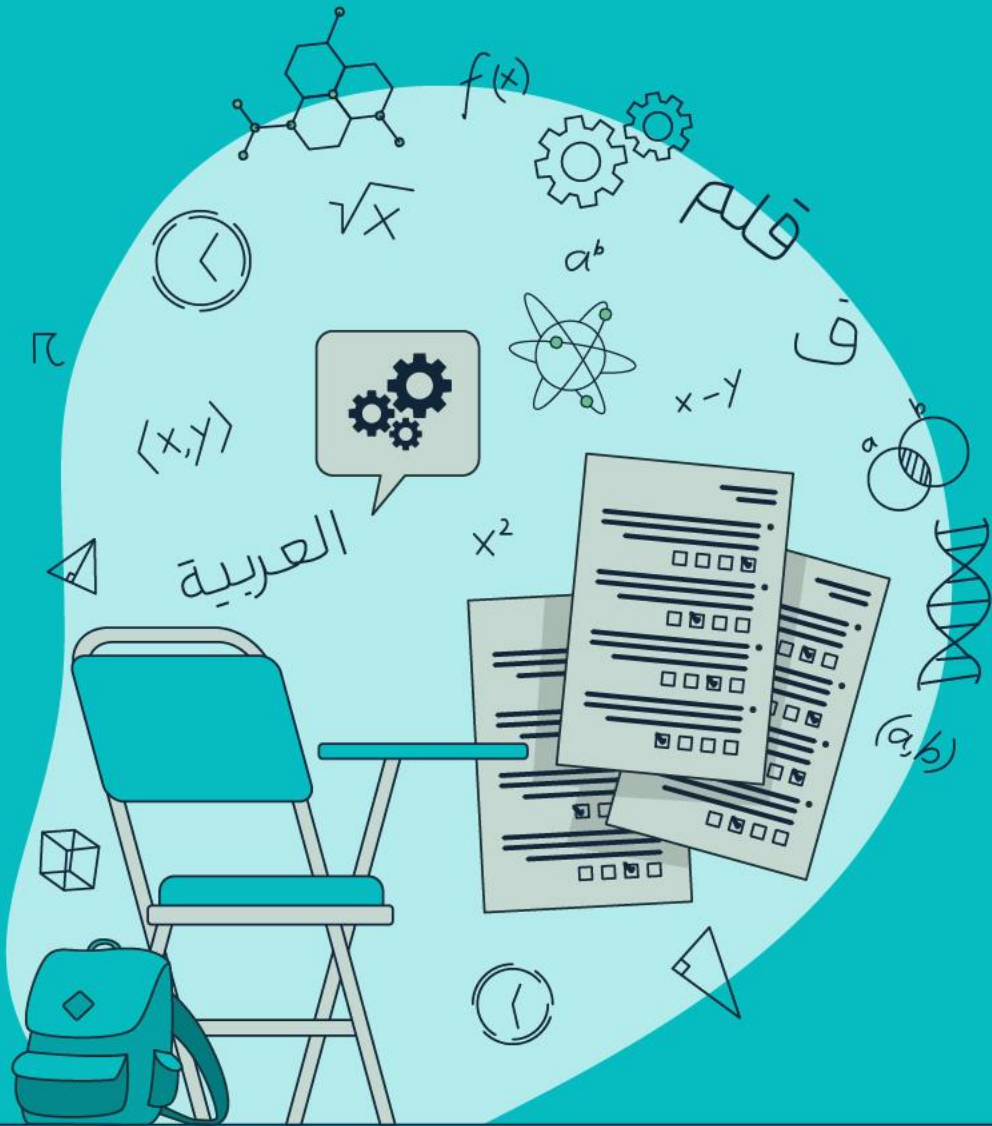
تمهیدات: عین‌القضات همدانی

قصه شیرین فرهاد: احمد عربلو

العربية

نهایی دوازدهم جمع

ادبیات دوازدهم

بررسی سوالات نهایی 1402 قسمت دوم

سوال: در تشبیه موجود در بیت زیر، «مشبه» کدام است؟
«برکن ز بُن این بنا که باید
از ریشه بنای ظلم برکند»

مشبه
مشبه به
اصنافی

پاسخ:

ظلم

العربية

سوال: آرایه ادبی مناسب هر بیت را برگزینید.

حسان نام

حار = فضا - تصمیم

(الف) با اهل فنا دارد هر کس سر یک رنگی باید که به رنگ شمع از رفتن سر خندد

(تضاد / مجاز)

(ب) زمانه گر بزند آتشهم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ گاهی نیست

۳ الیه | اصنام تنبلی

(تشخیص / متناقض نما)

فقه
حقوق
تاریخ
زبان
فلسفه
ریاضیات
علوم
ادبیات
عربی
عربی

سوال: واژگان پدیدآورندهٔ آرایهٔ لفظی «سجع» در عبارت زیر، کدام‌اند؟
«هر نفسی که فرو می‌رود ممدّ حیات است و چون برمی‌آید مفرّح ذات.»

پاسخ: حیات، ذات

العربية
العلمية

سوال: جاهای خالی عبارات زیر را، به درستی، پر کنید.

(الف) کاربرد واژگان قافیه در بیت زیر، سبب خلق آرایه ادبی «.....» شده است.
جناس همسان
(جناس تام)

«آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد»

مَالُودِيَابِرْ

هَوَالِيَّ

(ب) در مصراع نخست بیت زیر، کاربرد آرایه‌های و مشهود است.
کنایه
استعاره

«دل چه بندی در این سرای مجاز همت پست کی رسد به فراز؟»

دل بس = کنایه
 استعاره = دریا

العربية
 ٢٠٢٢
 ١٤٤٤

سوال: شاعر در بیت زیر، به بیدادگری کدام پادشاه اشاره دارد؟

«آن کسی را که در این مُلک، سلیمان کردیم
ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است»

پاسخ: محمدعلی شاه قاجار

العربية
الرياضية
العلوم
الفيزياء
الكيمياء
البيولوجيا
الاجتماعيات
التاريخ
الهندسة
الرياضيات

سوال: مولانا در بیت زیر، چه کسانی را سزاوار همراهی «عارف» دانسته است؟

«نی» حریف هر که از یاری برید
پرده‌هایش پرده‌های ما درید»

پاسخ: هجران کشیده‌ها یا کسانی که از معشوق دور مانده‌اند.

العربية
2023

سوال: «ضرورت توسل به مرشد و مراد» از مفهوم کدام بیت برمی آید؟

آرزوی عشق در راهم

عاشق بادا که عشق خوش سودایی است

(الف) در عالم پیر، هرکجا برنایی است

آن خضر که فرخنده پی‌اش نام نهادند

(ب) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت

الف) الف
ب) ب
العربیة

سوال: بیت «نشاط غربت از دل کی بَرَد حُبِّ وطن بیرون؟ / به تختِ مصرم اما جای
در بیت الحَزَن دارم» به کدام داستان اشاره دارد؟

پاسخ: داستان یوسف

العربية
الرياضية
العلوم
التاريخ
الفلسفة
الفيزياء
الكيمياء
البيولوجيا
الاجتماعيات
اللغات
الفنون
الرياضيات
الهندسة
الطب
العلوم التطبيقية
العلوم الإنسانية
العلوم الطبيعية
العلوم الاجتماعية
العلوم الصحية
العلوم البيئية
العلوم الزراعية
العلوم البحرية
العلوم الفضائية
العلوم الجينية
العلوم الحاسوبية
العلوم البيئية
العلوم الجغرافية
العلوم السياسية
العلوم الاقتصادية
العلوم القانونية
العلوم الإدارية
العلوم التربوية
العلوم الصحية
العلوم البيئية
العلوم الزراعية
العلوم البحرية
العلوم الفضائية
العلوم الجينية
العلوم الحاسوبية

سوال: عبارت «و آنچه را قدیمی است قدیمی ندانم که تو از آن منی و من از آن تو. درست مانند نخستین باری که نام زیبای تو را تلاوت کردم.» کدام مفهوم را خاطر نشان می‌سازد؟

الف) غیرت و توانایی معشوق

ب) جاودانگی و تقدس عشق

پ) کرامت و مهربانی معشوق

ت) وصف ناپذیری و زیبایی عشق

العربية
العلمية

سوال: با توجه به ابیات زیر، مراد از «پیر خردمند» کیست؟

«چه خوش فرمود آن پیر خردمند وزین خوشتر نباشد در جهان پند:

اگر خونین دلی از جور ایام ← لب خندان بیاور چون لب جام»

تعمیر از حافظ فروش

سی سرت روی رسد آنی بواجاب

پاسخ: حافظ
بار
بویس لب صدا
بیاور بواجاب

العربية

سوال: مراد از «این سخن» در بیت زیر چیست؟

لحنت

«سیاوش چنین گفت کای شهریار که دوزخ مرا زیر سخن گشت خوار»

رس

پاسخ: تهمت

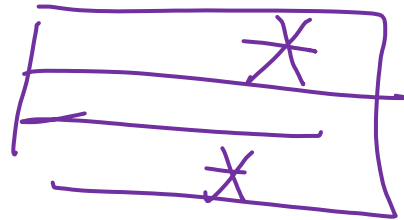
خوار = آس
 آس + حوار ← دستخوار
 آس

الفبا
 حروف
 ریاضی
 علم
 الفبای
 العربية

سوال: شاعر در سرودهٔ زیر، علاقهٔ خود را به محبوبش را به چه موضوعی پیوند زده است؟

«خندهات را می‌خواهم / چون گلی که در انتظارش بودم / گل آبی، گل سرخ کشورم
که مرا می‌خواند.»

پاسخ: میهن‌دوستی

العربية
الرياضية
العلوم
الاجتماعية
الإنجليزية
الفنون
الرياضيات
العلوم
الاجتماعية
الإنجليزية
الفنون

سوال: شاعر در بیت زیر، شنونده را برای بهره بردن از سخنان گوینده، به چه چیزی فرا خوانده است؟

«مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد»

اللو بعاله

پاسخ: سکوت

العربية
الرياضية
العلوم
التاريخ
الاجتماعيات
الفنون
اللغات
الرياضيات
العلوم
التاريخ
الاجتماعيات
الفنون
اللغات

سوال: مقصود از آخرین جمله عبارت «با آخرین رمق‌هایتان داد زدید و به همه دستور دادید که بروند... به یک نفر هم گفتید که به برادر محسن خبر بدهد که ادامه حمله را در دست بگیرد.» چیست؟

سأنا ما ربا = سيد مهدي شامي

پاسخ: به عهده گرفتن فرماندهی.

العربية
2023
م

سوال: بیت «صد هزاران سایه جاوید تو / گم شده بینی ز یک خورشید تو» و بیت

صراحت

زیر، بر کدام مفهوم مشترک تأکید دارند؟

«وصلت آن کس یافت کز خود شد فنا هر که فانی شد ز خود، مردانه‌ای است»

فانری

پاسخ: فنا شدن عاشق در وجود معشوق (یا هر مفهوم مشابه)

العربية

سوال: بیت «چنان آمد اسپ و قباى سوار / که گفتى سمن داشت اندر کنار» را با مضمون بیت زیر مقایسه کنید.

«آتش ابراهیم را نبود زیان هر که نمرودی است گو می ترس از آن»

پاسخ: به انسان بی گناه یا درست کار آسیبی نمی رسد. (یا هر مفهوم مشابه)

العربية
2023/11/11
11:11

سوال: در متن «نالهای گریه‌آلود آن روح دردمند و تنها را می‌شنوم. ناله‌های گریه‌آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعه گمنام و غریبش، در کنار آن مدینه پلید و در قلب آن کویر بی‌فریاد، سر در حلقوم چاه می‌برد و می‌گریست.» منظور از «امام راستین و بزرگ» و «شیعه گمنام و غریب»، به ترتیب، چه کسانی هستند؟

پاسخ: حضرت علی (ع) - دکتر شریعتی

العربية
الرياضية
العلوم
الاجتماعية
التاريخ

سوال: معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

(الف) **عَصَاةٌ تَاكِي** به قدرت او **شَهِدَ فَايِق** شده.

شیره درخت انگور با قدرت او، **عَسَلِي خَالص** شده.

(ب) **مَتَكَلَّم** وحده و مجلس آرای **بَلَامَعَارِض** شده است.

تنها **گَوِيْنَدَةُ جَمَع** و **بَزْمِ آرَاي** بدون **رَقِيْب** شده بود.

(پ) حیات از عشق می شناس و **مَمَات** بی عشق می یاب.

زندگی را حاصل عشق بدان و مرگ را در عاشق نبودن، **جَسْت و جَو** کن.

العربية
العلمية

سوال: معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

(ت) بعد از این وادی استغنا بود نه در او دعوی و نه معنا بود پس از این، بیابان استغنا و بی‌نیازی است که در آن، ادعا (لاف زدن) و معنا (حقیقت) وجود ندارد.

(ث) اگر کوه آتش بود، بسپرم از این تنگ خوار است اگر بگذرم

اگر این آتش مانند کوه باشد از آن عبور می‌کنم؛ گذشتن از این راه باریک برای من کاری آسان است.

العربية
العلمية
الرياضية
الطبیعیة
الکیمیاء
الفلسفة
التاريخ
الجغرافیا
الاجتماع
الادب
اللغة
الاسلام
العلوم
الطبیعیة
الاجتماعیة
الادبیة
الاسلامیة
العلوم
الطبیعیة
الاجتماعیة
الادبیة
الاسلامیة

سوال: معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

ج) یک قصه بیش نیست غم عشق وین عجب کز هر زبان که می شنوم نامکرر است

داستان عشق یک ماجرا بیشتر نیست اما عجب آنکه آن را از هر کس می شنوم غیر

تکراری است

العربية
الرياضية
العلوم
الهندسة
الفيزياء
الكيمياء
البيولوجيا
الاجتماعيات
التاريخ
الجغرافيا
اللغة العربية
اللغة الإنجليزية
الرياضيات
العلوم
الهندسة
الفيزياء
الكيمياء
البيولوجيا
الاجتماعيات
التاريخ
الجغرافيا

سوال: معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

چ) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

با آنکه جیبم از مال و جامم از شراب، خالی است (تهی دست هستم)، اما آسایشی دارم که جمشید نیز آن نداشت.

العربية

